

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASACH IV-VIII

1. Uczeń jest oceniany w następujących obszarach:

- a) mówienie,
- b) słuchanie,
- c) czytanie,
- d) pisanie,
- e) odbiór tekstów kultury.

2. Ocenie podlegają wiedza i umiejętności oraz starania.

3. Wiedza i umiejętności obejmują:

- a) wypowiedzi pisemne,
- b) wypowiedzi ustne,
- c) znajomość lektur,
- d) znajomość zasad ortograficznych i interpunkcyjnych,
- e) czytanie ze zrozumieniem.

4. Starania obejmują:

- a) uczestniczenie w lekcji,
- b) pracę w grupie,
- c) recytację utworów,
- d) prace dodatkowe,
- e) systematyczne wywiązywanie się z obowiązków,
- f) udział w konkursach.

4. Oceny nie są sobie równe i nie można wyliczać średniej arytmetycznej:

- a) największą wagę (waga 10) mają oceny z prac pisanych samodzielnie w klasie, tj. wypracowania klasowe (co najmniej 2 w ciągu roku), sprawdziany z gramatyki (1-2 w semestrze), osiąganie wysokich rezultatów w konkursach przedmiotowych, sprawdziany z lektur obowiązkowych (z lektur uczniowie mogą również odpowiadać ustnie) oraz prace długoterminowe;
- b) następnie (waga 7): oceny z lektur uzupełniających, dłuższych zadań domowych (np. prac długoterminowych, wypracowań przygotowanych w domu), dyktand, kartkówek, wypowiedzi ustnych, ćwiczeń gramatycznych i ortograficznych, samodzielnie sporządzonych notatek, recytacji;
- c) kolejną kategorię – waga 5 – stanowią oceny za przygotowanie jakiegoś projektu (w grupie lub indywidualnie);
- d) uzupełnienie (waga 2) stanowią oceny opisujące starania: uczestniczenie w lekcji (aktywność), praca w grupie, przygotowanie do lekcji, estetyczne prowadzenie zeszytu przedmiotowego, krótkie zadania domowe.

6. Każdy brak pracy domowej (z wyjątkiem prac długoterminowych) jest odnotowywany w dzienniku. Zanieodrobione zadanie domowe uczeń otrzymuje wpis w postaci **bz**, a za nieprzygotowanie się do lekcji **np**.

- Uczeń, który trzykrotnie w ciągu semestru nie odrobi zadania domowego lub będzie nieprzygotowany, otrzyma ocenę niedostateczną. **Każde kolejne nieprzygotowanie oznacza ocenę niedostateczną** i może wiązać się z otrzymaniem niższej oceny śródrocznej albo rocznej.

7. Oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców/ prawnych opiekunów.

8. Prace klasowe, sprawdziany, wypracowania są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem – wpis w dzienniku lekcyjnym. Kartkówki obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji i nie muszą być zapowiadane.

9. Wyniki prac klasowych, dłuższych sprawdzianów, wypracowań nauczyciel przedstawia w ciągu dwóch tygodni roboczych, natomiast krótkich sprawdzianów, kartkówek, dyktand – w ciągu tygodnia. W uzasadnionych sytuacjach termin może ulec wydłużeniu (np.: choroba nauczyciela, diagnozy wewnętrzne i zewnętrzne).

10. W zasadzie wszystkie oceny (poza tymi z prac długoterminowych, kartkówek, krótkich zadań domowych czy odpowiedzi ustnych) uczeń może poprawiać w wyznaczonym przez nauczyciela terminie. W przypadku długotrwałej choroby czas poprawy ustala się indywidualnie.

11. W razie nieobecności na lekcji, podczas której uczniowie pisali samodzielnie prace poddawane ocenie, zaległości należy uzupełnić w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.

12. Jeżeli uczeń z nieuzasadnionych przyczyn odmawia napisania sprawdzianu, otrzymuje ocenę niedostateczną.

13. Uczeń zobowiązany jest pisać czytelnie. Za nieczytelnie napisaną pracę otrzymuje niższą punktację, poza tym nauczyciel ma prawo wymagać od niego ponownego czytelnego napisania pracy. **W przypadku orzeczeń o dysleksji i dysgrafii nauczyciel bierze pod uwagę wskazania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, jednakże uczeń nie jest zwolniony ze starań o czytelny zapis. W uzasadnionych przypadkach uczeń może napisać pracę na komputerze.**

14. Uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) mają prawo wglądu do prac klasowych i sprawdzianów (bez możliwości fotografowania).

15. Ocenę ze sprawdzianów ustala się według skali procentowej przyjętej w szkole:

- ocena niedostateczna – poniżej 30%,
- ocena dopuszczająca – 30% - 50%,
- ocena dostateczna – 51% - 70%,
- ocena dobra – 71% - 90%,
- ocena bardzo dobra – 91%-99%,
- ocena celująca – 100%.

Dopuszcza się oceny z plusami i minusami.

16. **Kartkówki** to zapowiedziane lub niezapowiedziane sprawdziany 10-15-minutowe, obejmujące wiedzę i umiejętności z zakresu trzech ostatnich lekcji. Oceniane są w skali 1-5 (nie uwzględnia się oceny celującej).

17. **Prace domowe** są kontrolowane na bieżąco. Oceniając je, nauczyciel bierze pod uwagę poprawność merytoryczną i językową pracy. Zadania domowe mogą być krótkie lub długoterminowe. Spisywanie (od kolegów, z internetu, ściąg itp.) tych prac jest równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

18. Oceniając twórcze prace pisemne (**wypracowania**), nauczyciel sprawdza umiejętności uczniów w redagowaniu różnych form wypowiedzi. Ocenie podlega zrozumienie tematu, znajomość opisywanych zagadnień, sposób prezentacji, znajomość danej formy wypowiedzi, po-

prawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna, bogactwo słownictwa, konstrukcja pracy i jej forma graficzna.

Przykładowe kryteria dłuższych prac pisemnych

(dotyczą opowiadania, charakterystyki, opisu, listu, sprawozdania, opisu przeżyć wewnętrznych, recenzji, rozprawki, przemówienia, tekstu o charakterze argumentacyjnym)

Kryteria	Wymagania	Punkty	Interpretacja
Temat	Wypowiadasz się zgodnie z tematem.	0-3	<ul style="list-style-type: none"> • Duże fragmenty tekstu nie są zgodne z tematem bądź cała praca nie jest zgodna z tematem-0 -1pkt • Niektóre zdania odbiegają od tematu-2 pkt • Praca na temat- 3 pkt
	Rozwijasz temat.	0-3	<ul style="list-style-type: none"> • Wyczerpująco- 3 pkt • Dostatecznie zasygnalizowałeś zagadnienia, ale wybiórczo poparłeś je przykładami- 2 pkt • Rozwinąłeś temat powierzchownie- 1 pkt
Język	Dobierasz słownictwo	0-4	<ul style="list-style-type: none"> • Posługujesz się stylem zharmonizowanym z treścią, komunikatywnym: prezentujesz urozmaiconą składnię, bogaty zasób leksykalny, wyrazy nacechowane emocjonalnie, bliskoznaczne, cytaty, piszesz bezbłędnie pod względem stylistycznym- 4 pkt • Posługujesz się mało urozmaiconą składnią. Stosujesz synonimy, popełniasz nieliczne błędy stylistyczne(od 1 do 3)- 3 pkt • Posiadasz ubogi zasób leksykalny, sporadycznie posługujesz się językiem potocznym, wypowiadasz się niezupełnie z normą językową, ale odstępstwa nie utrudniają zrozumienia treści, popełniasz od 4 do 5 błędów językowych- 2 pkt; popełniasz 6 i więcej błędów językowych- 1 pkt
	Piszesz poprawnie pod względem gramatycznym	0-2	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniłeś najwyżej 1 błąd- 2 pkt • Popełniłeś najwyżej 3 błędy- 1 pkt
Kompozycja	Respektujesz zasady kompozycji	0-4	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkujesz treść, stosujesz akapity, znasz zasady kompozycji- 4 pkt • Nie zachowujesz proporcji kompozycyjnych, popełniasz błąd w użyciu 1 akapitu- 3 pkt • Jw., popełniasz błąd w użyciu 2-3 akapitów- 2 pkt • Słabo znasz formę wypowiedzi- 1 pkt
Zapis	Stosujesz zasady ortograficzne	0-3	<ul style="list-style-type: none"> • Piszesz bezbłędnie- 3 pkt • Sporadycznie popełniasz błędy ortograficzne(nie zauważa się chwiejności w stosowaniu podstawowych zasad ortograficznych), popełniasz do 1 błędu na stronę- 2 pkt • Popełniasz do 3 błędów na stronę- 1 pkt
	Stosujesz zasady interpunkcyjne	0-3	<ul style="list-style-type: none"> • Nie popełniasz błędów interpunkcyjnych – 3 pkt • Sporadycznie popełniasz błędy interpunkcyjne, od 1 do 2 na stronę- 2 pkt • Częściej popełniasz błędy interpunkcyjne, od 3 do 4- 1 pkt
	Estetyka	0-1	<ul style="list-style-type: none"> • Piszesz czytelnie, bez skreśleń, z marginesem- 1 pkt

Przeliczenie punktów na ocenę:
Dopuszczający= 8-11

dla uczniów z dysfunkcjami:
6- 10

Dostateczny= 12-15	11- 14
Dobry=16- 20	15- 19
Bardzo dobry= 21-22	20-21
Celujący= 23	22-23

19. Przy ocenianiu **krótkich form wypowiedzi i tekstów użytkowych** stosuje się również ocenianie kryterialne. Schemat oceniania jest w tych przypadkach opracowywany do każdego zadania oddzielnie, ale z reguły bierze się pod uwagę następujące kryteria:

- uczeń pisze tekst zgodny z tematem,
- uwzględnia wszystkie elementy charakterystyczne dla danej formy wypowiedzi,
- pisze tekst spójny i logicznie uporządkowany,
- przestrzega poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej,
- pisze czytelnie, dba o przejrzystość tekstu.

20. Nauczyciel ma prawo pytać z 3 ostatnich lekcji lub na lekcji powtórzeniowej z całego działu. Przy ocenie wypowiedzi ustnej bierze się pod uwagę znajomość zagadnień, samodzielność wypowiedzi, kulturę języka, precyzję, jasność, oryginalność ujęcia tematu.

21. W ciągu półrocza uczeń jest przynajmniej raz oceniany z **recytacji** utworu poetyckiego lub prozy. Oceniając recytację, nauczyciel bierze pod uwagę zgodność z tekstem, płynność (bez zająknięć, poprawek, czekania na podpowiedź), odpowiednią interpretację utworu, intonację, dostosowanie tempa mówienia do treści oraz nastroju utworu.

22. Uczeń może być oceniony za pracę na lekcji (wypowiedź, wnioskowanie, argumentowanie, przygotowanie dodatkowych informacji i umiejętne ich wykorzystanie podczas zajęć, efektywną pracę w zespole, systematyczność, wykonywanie mniejszych dodatkowych prac itp.).

23. Dyktanda

- Przy ocenianiu poprawności ortograficznej prostego **dyktanda** (np. sprawdzającego znajomość jednej reguły pisowni) stosuje się zasadę:

bezbłędnie	=>	bardzo dobry, ew. 1 bł. drugorzędny
1- 2 błędy	=>	dobry
3- 4 błędy	=>	dostateczny
5- 6 błędów	=>	dopuszczający
7 i więcej błędów	=>	niedostateczny

- Przy ocenianiu poprawności ortograficznej trudnego **dyktanda** (np. sprawdzającego znajomość różnych reguł pisowni) stosuje się zasadę:

bezbłędnie	=>	celujący/bardzo dobry (w zależności od zakresu materiału)
1- 3 błędy	=>	dobry
4- 6 błędy	=>	dostateczny
7- 9 błędów	=>	dopuszczający
10 i więcej błędów	=>	niedostateczny

Błędem ortograficznym obniżającym ocenę jest niepoprawna pisownia wyrazów ze znanymi dla ucznia zasadami.

Pomyłką to na przykład przestawianie lub gubienie liter. 3 błędy interpunkcyjne traktuje się jako 1 błąd ortograficzny, ale tylko wtedy, jeżeli przed dyktandem powtarzano również interpunkcję.

BŁĘDY PODSTAWOWE (zasadnicze) dotyczą zasad pisowni wyrazów z:

- u – ó ,
 - ż – rz ,
 - h – ch ,
 - *nie* z poznanymi częściami mowy ,
 - wielka litera ,
 - pisownia łączna przyimka z rzeczownikiem lub inną częścią mowy deklinującą się.
- BŁĘDY DRUGIEGO RZĘDU** dotyczą pozostałych zasad.

- 3 błędy II rzędu = 1 błąd I rzędu

24. Uczeń ma obowiązek estetycznie prowadzić zeszyt przedmiotowy i mieć go na każdej lekcji.

25. Oceniając zeszyt ucznia, bierze się pod uwagę:

- a) staranne pismo,
- b) poprawność ortograficzną i interpunkcyjną,
- c) pełne notatki (należy je uzupełniać w przypadku nieobecności na lekcji),
- d) marginesy,
- e) odpowiedni zapis na stronie, wyeksponowanie istotnych informacji.

26. Uczeń oddaje zeszyt przedmiotowy do kontroli na prośbę nauczyciela i w podanym przez niego terminie.

27. Ocenie podlegają wszelkie przejawy samodzielności ucznia, jego orientacja w życiu kulturalnym (teatr, film, malarstwo), udział w konkursach.

28. Ocenie może podlegać inna praca indywidualna lub zespołowa, którą zadaje nauczyciel chętnym lub wszystkim uczniom. O możliwości uzyskania ocen nauczyciel informuje przy zadawaniu pracy.

29. Aktywność ucznia na lekcji zaznacza się plusami (trzy plusy to ocena bardzo dobra). Za szczególnie wyróżniającą się pracę na lekcji uczeń może otrzymać od razu ocenę bardzo dobrą lub celującą.

30. Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia w I i II półroczu.

31. Ocena roczna powinna być zapisana w dzienniku bez dodatkowych znaków.

32. Uczniom posiadającym odpowiednie opinie i orzeczenia z poradni pedagogiczno-psychologicznej dostosowywane są wymagania edukacyjne zgodnie z zaleceniami tej poradni.

33. Przedmiotowe Zasady Oceniania z języka polskiego są zgodne z WZO.

34. Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny:

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,

- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej,
- ma kłopoty z techniką czytania,
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- wykazuje się niechęcią do nauki,
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- nie angażuje się w pracę grupy.

Zasady opracowane przez zespół polonistów
uczących w Szkole Podstawowej nr 3 w Tucholi

